

Daytrading ^{voor} dummies[®] 2e editie

SPIEKBRIEF

Wil je beginnen met daytraden, dan vergroot je je kans op succes enorm door je gedegen voor te bereiden voordat je erin duikt. Van het opzetten van je eigen bedrijf (want dat is het) en het leren van het vakjargon tot het volgen van markten met technische indicatoren en het berekenen van je rendement: de informatie in dit boek zal je op weg helpen.

Apparatuur voor het kantoor van een daytrader

Als je vanuit huis wilt gaan werken als daytrader, zul je met de juiste apparatuur snel kunnen handelen en je administratie geordend houden. Dit is wat je minimaal nodig hebt:

- » **Een pc met een goed scherm.** Bijna alle pc's die tegenwoordig in de handel zijn, hebben voldoende geheugen en processorkracht om mee te kunnen daytraden. Doe jezelf een plezier en koop een heel groot scherm (of twee), zodat je minstens twee vensters tegelijkertijd open kunt hebben staan.
- » **Een tweede pc of mobiele back-up.** Computers zijn niet erg stabiel. Het maakt niet uit welk merk je koopt, je kunt altijd te maken krijgen met hardware- of softwareproblemen. Daarom is het goed als je een duplicaat van je systeem op een laptop hebt staan of ten minste de app van je broker op je telefoon, zodat je snel kunt overschakelen.
- » **Snel internet.** Je hebt een snelle en betrouwbare aansluiting nodig met back-upservice. Punt.
- » **Spreadsheetsoftware.** Je weet nog steeds niet hoe Microsoft Excel werkt? Dan wordt het hoog tijd! (Lees om te beginnen *Microsoft Excel 2021 voor Dummies* van Greg Harvey.) Je kunt spreadsheets gebruiken om je prestaties bij te houden en je rendementen te analyseren.
- » **Een online account bij een broker.** Diverse brokers zijn gespecialiseerd in de behoeften van traders die in grote volumes traden. Ze bieden online toegang, realtimekoersnoteringen, backtesten en andere analytische diensten en lage commissie aan degenen die veel trades uitvoeren.

Daytradingstermen die je moet kennen

Ieder vak heeft zijn eigen speciale taalgebruik. Daytraden vormt daar geen uitzondering op. Hier volgen enkele termen die je zult tegenkomen:

- » **Fibonaccireeks.** De Fibonaccireeks is een reeks getallen waarvan elk de som is van de twee voorgaande getallen. Hij gaat oneindig door, maar begint zo: 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13... Verhoudingen gebaseerd op de Fibonaccireeks komen overal in de natuur voor en veel mensen geloven dat ze winstgevendende tradingmogelijkheden weergeven.
- » **Kelly Criterion.** Wil je traden met (een beetje) gegarandeerd succes? Dat is wiskundig mogelijk met behulp van het Kelly Criterion. In zijn meest eenvoudige versie is het percentage van je rekening dat je tradet gelijk aan de kans dat de trade stijgt min de kans dat hij daalt. Als het testen laat zien dat elke keer dat een strategie 60 procent van de tijd werkt en 40 procent van de tijd niet, dan moet je elke keer als je volgens deze strategie tradet 20 procent van je geld inzetten: 0,60 – 0,40.

Daytrading voor dummies[®] 2e editie

SPIEKBRIEF

- » **Patroondaytrader.** De richtlijnen definiëren dit als iemand met minstens \$ 25.000 op zijn rekening die 4 of meer daytrades uitvoert binnen 5 werkdagen, waarbij deze trades meer dan 6 procent van de totale trades van deze klant vertegenwoordigen. Het is belangrijk voor hoe de broker omgaat met marge.
- » **Wash-sale regel.** De wash-sale regel is een belastingval die veel daytraders in de val lokt. De regel zegt dat als je een waardepapier met verlies verkoopt, je het verlies niet kunt aftrekken als je hetzelfde waardepapier 30 dagen voor of na de verkoop koopt. Daytraders kunnen hetzelfde effect op één dag verschillende keren kopen en verkopen. Er zijn manieren om de wash-sale regel te omzeilen, maar die vereisen enige planning en zorgvuldige administratie.

Traden met indicatoren van de technische analyse

Aan de hand van technische analyse zijn daytraders vaak op zoek naar patronen in recente koersen en tradingvolumes om vast te stellen of een effect het heel goed of heel slecht zal gaan doen. Hier volgen de korte definities van enkele technische indicatoren die je vaker zult tegenkomen:

- » **Gemiddelde echte bereik.** Het echte bereik kun je vinden door het exponentiële gemiddelde te berekenen door de laagste koers van vandaag óf de sluitkoers van gisteren (afhankelijk van welke van deze twee lager is) af te trekken van de hoogste koers van vandaag óf de sluitkoers van gisteren (afhankelijk van welke van deze twee hoger is). Bereken 14 dagen lang het gemiddelde van deze en dan heb je het gemiddelde echte bereik. Normaal gesproken verkoop je een effect als de koers op of boven de hoogste koers is en koop je een effect als de koers op of onder de laagste koers ligt.
- » **Bollinger Banden.** Een Bollinger Band is een tradelimiet die wordt ingesteld op twee standaarddeviaties boven en onder het 20-daags voortschrijdend gemiddelde van een effect. Traders proberen te verkopen aan de bovenkant van de band en te kopen aan de onderkant.
- » **Commodity Channel Index (CCI).** Deze techniek wordt gebruikt om seizoensgebonden wendingen op te sporen in landbouwgrondstoffen en andere effecten die in de loop van het jaar verschillende vraag- en aanbodniveaus hebben. Als een effect boven de CCI komt, is het waarschijnlijk tijd om te verkopen.
- » **Momentum.** Traders die op zoek zijn naar momentum kopen effecten waarvan de koers stijgt wanneer het volume dat verhandeld wordt ook stijgt, en ze verkopen effecten waarvan de koers daalt als het volume dat verhandeld wordt ook daalt.
- » **Relatieve Sterkte Index (RSI).** De Relatieve Sterkte Index is het gemiddelde van het aantal opwaartse prijsbewegingen in een periode gedeeld door het gemiddelde van het aantal neerwaartse prijsbewegingen. Hoe hoger de RSI, hoe meer men geïnteresseerd is in kopen in plaats van verkopen.

Daytrading ^{voor} dummies[®] 2e editie

SPIEKBRIF

Je daytradingprestaties berekenen

Het doel van daytraden is het maken van winst, maar als de trades elkaar heel snel opvolgen, is het moeilijk om te berekenen hoe je dit doet. Hier volgen enkele eenvoudige ideeën om je prestaties als een daytrader te peilen:

- » **Slagemiddelde.** Wat is het aantal winstgevende trades ten opzichte van het totale aantal trades dat je hebt uitgevoerd? Dit getal geeft je een ruw idee van hoe vaak je winst maakt, hoewel het je niet vertelt hoeveel winst je maakt. Als minstens de helft van je trades winstgevend is, ben je op de goede weg.
- » **Modified Dietz-methode.** Dit is een snelle manier om je prestaties te peilen als je geld op je rekening hebt gestort of hebt opgenomen. Het is niet zo nauwkeurig, maar wel heel eenvoudig. De formule van de Modified Dietz-methode is:
 - » $EVJ - BVJ - \text{stortingen} + \text{opnamen}$
 - » $BVJ + \text{stortingen} - \text{opnamen}$
 - » EVJ is de waarde van het bezit aan het einde van het jaar en BVJ is de waarde aan het begin van het jaar.

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: Beginnen met daytrading	5
HOOFDSTUK 1: Dus jij wilt gaan daytraden	7
HOOFDSTUK 2: Introductie tot financiële markten	21
HOOFDSTUK 3: Fondsen 101: Aandelen, bonds, valuta en goederen	43
HOOFDSTUK 4: Fondsen 102: ETF's, cryptovaluta, opties en derivaten	65
HOOFDSTUK 5: Risico en potentiële opbrengst vergroten met short gaan en leverage	85
HOOFDSTUK 6: Je geld en posities beheren	103
HOOFDSTUK 7: Je trades plannen en je plannen traden	121
Deel 2: Je tradingstrategie ontwikkelen	139
HOOFDSTUK 8: En nu: technische analyse	141
HOOFDSTUK 9: Marktindicatoren en bewezen daytradingstrategieën	165
HOOFDSTUK 10: Emotie elimineren met program trading	187
HOOFDSTUK 11: Daytraden voor beleggers	209
HOOFDSTUK 12: Onderzoeksdiensten onderzoeken	223
HOOFDSTUK 13: Je winst en je winstpotentieel bepalen	241
Deel 3: Daytraden als je beroep	263
HOOFDSTUK 14: Je eigen daytradingbedrijf opzetten	265
HOOFDSTUK 15: Broker kiezen? Hierop moet je letten!	283
HOOFDSTUK 16: Regulering nu	291
HOOFDSTUK 17: Psychologie als sleutel tot succes én de meest onderschatte factor	309
Deel 4: Het deel van de tientallen	325
HOOFDSTUK 18: Tien goede redenen om te gaan daytraden	327
HOOFDSTUK 19: Tien (oké, elf) goede redenen om niet te gaan daytraden ..	335
HOOFDSTUK 20: Tien veelvoorkomende fouten bij daytraden	341
HOOFDSTUK 21: Tien bewezen money management methoden	349
BIJLAGE: Aanvullende bronnen voor daytraders	355
Index	363

1

Beginnen met daytrading

IN DIT DEEL . . .

Wen je aan het idee van daytrading: het proces van gedurende één dag een groot aantal kortlopende transacties uitvoeren.

Begrijp je waar je allemaal in kunt handelen zodat je kunt kiezen wat het beste bij je persoonlijke stijl en risicoprofiel past.

Leer je de basis van beurzen, transacties en strategieën, zodat je aan de slag kunt als daytrading iets voor jou is.

Ontdek je hoe je je transacties zodanig plant om je plan te volgen en je kansen op succes te vergroten.

Uitvinden wat daytrading wel en niet is**Een transactiebedrijf opzetten****Een succesvolle trader worden****Enkele mythes rond daytrading doorprikken**

Hoofdstuk 1

Dus jij wilt gaan daytraden

Kun je vanuit huis met je konijnsloffen aan rijk worden door op beurzen te handelen?

Misschien.

Maar ik moet wel wat rechtzetten. Daytrading is een gek vak. Traders zitten achter hun computerschermen en reageren op bliepjes die echte euro's vertegenwoordigen. Ze nemen snelle beslissingen omdat hun vermogen om geld te verdienen afhangt van het met succes uitvoeren van een groot aantal transacties die kleine winsten genereren. Zij sluiten aan het einde van de dag hun posities in de aandelen, opties en termijnovereenkomsten af. Zo beperken ze hun risico's. Er kan namelijk veel veranderen in een jaar als je aan het daytraden bent, waardoor de kans dat jouw strategie werkt groter wordt. Maar in een dag? Je moet geduld hebben en snel handelen. Er kunnen dagen tussen zitten dat er niets goeds tussen zit om te kopen. Op andere dagen lijkt elke transactie verlies op te leveren.

De individuele, menselijke daytrader moet het opnemen tegen een sterke tegenstander: de hogefrequentiealgoritmen die door brokers en hedgefondsen worden gebruikt. Deze algoritmen hebben geen emoties en voeren transacties uit in minder tijd dan dat jij met je ogen kunt knippen. Als je je niet op die concurrentie voorbereidt, ga je het niet redden.

In dit hoofdstuk bespreek ik wat daytraders doen, vertel ik wat de voor- en nadelen zijn van daytrading, noem ik de persoonlijke eigenschappen van succesvolle daytraders en geef ik informatie over jouw kans op succes als je ervoor kiest te gaan daytraden. Hoe meer je weet voordat je beslist te gaan traden, des te groter je kans is op succes. Ook als jij tot de slotsom komt dat daytrading niet bij je past, kun je nog de strategieën en technieken toepassen die daytraders gebruiken om het rendement van jouw beleggingsportefeuille te verbeteren.

Daytrading is leven met de dag

De definitie van daytrading is dat daytraders de fondsen maar een dag vasthouden. Ze sluiten hun posities aan het einde van elke dag af en beginnen de volgende dag weer van voor af aan. Ter vergelijking, *swingtraders* houden fondsen dagenlang en soms wel maandenlang vast; *beleggers* soms wel jaren. Door de kortetermijnaard van daytrading kun je enkele risico's verminderen omdat er 's nachts niets kan gebeuren waardoor je grote verliezen lijdt. Veel andere beleggers gaan blij naar bed omdat zij er goed voorstaan, maar worden de volgende ochtend wakker met het nieuws dat het bedrijf heel slechte cijfers heeft bekendgemaakt of dat de CEO wordt beschuldigd van fraude.

Maar er zijn altijd twee of meer kanten aan een verhaal: de aandelen en posities van de daytrader moeten binnen een dag resultaten laten zien, anders is het weg. Morgen bestaat niet voor een specifieke positie. Daartegenover staat dat de swingtrader of belegger de luxe van tijd heeft omdat het soms even duurt voordat een positie zich ontwikkelt op de manier die zijn onderzoek heeft aangetoond. Op de lange termijn zijn beurzen efficiënt en weerspiegelen de koersen alle informatie over een aandeel. Jammer genoeg duurt het vaak enkele dagen voordat deze efficiëntie zich voordoet.

BELANGRIJK

Daytraders zijn speculanten die zich één dag per keer op de zero-sum markets begeven. Hierdoor is de dynamiek anders dan bij andere financiële activiteiten waar je misschien bij betrokken bent. Als je met daytrading aan de slag gaat, kunnen de regels die je hebben geholpen om goede aandelen uit te kiezen of goede open-eindbeleggingsfondsen te vinden niet langer van toepassing zijn. Daytrading is een ander spel met andere regels.

Speculeren, niet hedgen

Professionele traders kun je onderverdelen in twee categorieën: speculanten en hedgers. *Speculanten* proberen winst te maken uit koersveranderingen. *Hedgers* proberen zich in te dekken tegen een koersverandering. Hun koop- en verkoopbeslissingen werken als een verzekering, niet als een manier om winst te maken. Ze kiezen hun posities zodanig dat hun blootstelling op een andere beurs wordt gecompenseerd.

Een voorbeeld van hedging is een voedselverwerkingsbedrijf en de boer die de ingrediënten teelt of fokt die dit bedrijf nodig heeft. Het bedrijf probeert zich in te dekken tegen de risico's van prijstoename van de belangrijkste ingrediënten, zoals maïs, bakolie of vlees, door tot future-overeenkomsten te komen voor deze ingrediënten. Als de prijzen stijgen, helpt de winst die het bedrijf met die overeenkomsten maakt, deze hogere prijzen te compenseren die het voor deze ingrediënten moet betalen. Als de prijzen gelijk blijven of dalen, verliest het bedrijf alleen de prijs van de overeenkomst, wat een redelijke compensatie kan zijn voor het bedrijf. Daarentegen heeft de boer die de maïs of sojabonen kweekt of het vee fokt voordeel als de prijzen stijgen en lijdt hij verlies als de prijzen dalen. Zijn open-eindovereenkomsten leveren geld op als de koers daalt waarmee hij het verlies op zijn producten compenseert. En als de koersen stijgen, verliest hij geld op deze overeenkomsten, maar dit verlies wordt dan gecompenseerd door de winst op zijn oogst.

TECHNISCHE
INFO

De grondstoffenmarkten waren oorspronkelijk bedoeld om boeren te helpen risico te verminderen en kopers te vinden voor hun producten. De aandelen- en obligatiemarkten waren bedoeld als stimulans voor beleggers om bedrijven te financieren. Speculatie werd bijna direct onderdeel van deze markten, maar het was niet hun primaire doel.

Daytraders zijn allemaal speculanten. Zij willen geld verdienen via de beurs zoals zij die nu zien. Zij beheren hun risico's door hun geld zorgvuldig toe te wijzen met behulp van stop-limietorders (die posities afdekken zodra de van tevoren vastgestelde koersniveaus worden bereikt) en door aan het einde van de avond af te dekken. Daytraders beheren risico's niet met compenserende posities zoals hedgers dat doen. Ze maken gebruik van andere technieken om verliezen te beperken, zoals zorgvuldig geldbeheer en stop-limietorders (waar je in hoofdstuk 2 van alles over kunt lezen).

BELANGRIJK

Op beurzen bevinden zich zowel hedgers als speculanten. Nu je weet dat verschillende deelnemers andere winst- en verliesverwachtingen hebben, kan dit jou helpen om je een weg te banen door de heksenketel van de dagelijkse handel. En dat is belangrijk, want om geld te verdienen in een zero-sum markt, verdien je alleen geld als iemand anders verlies lijdt.

Zero-sum markets begrijpen

Een *zero-sum game*, besproken in hoofdstuk 2, heeft precies evenveel winnaars als verliezers. En optie- en futuremarkten, die populair zijn onder daytraders, zijn zero-sum markets. Als de persoon in het bezit van een optie winst maakt, dan lijdt de persoon die deze optie heeft *geschreven* (optietaal voor *verkocht*) verlies voor hetzelfde bedrag. Er is geen nettowinst of nettoverlies in de markt als geheel.

Er zijn mensen die kopen en verkopen op zero-sum markets die hedgers zijn en die bereid zijn kleine verliezen te nemen om grote te voorkomen. Speculanten hebben bij sommige marktomstandigheden het winstvoordeel, maar zij kunnen er niet van uitgaan dat zij dit voordeel altijd hebben.

Dus wie wint er en wie verliest er op een zero-sum market? Soms hangt dit helemaal af van geluk, maar op de langere termijn zijn de winnaars de mensen die de meeste discipline hebben. Zij hebben een tradingplan, stellen limieten en houden zich daaraan. Ze handelen op basis van de gegevens op het scherm in plaats van emoties als hoop, angst of hebzucht.

Anders dan de optie- en futuremarkten, is de aandelenmarkt *geen* zero-sum game. Zolang de economie groeit, groeien de bedrijfswinsten, waardoor de aandelenkoersen stijgen. De aandelenmarkt heeft op de lange termijn echt meer winnaars dan verliezers. Dit betekent echter niet dat er op een bepaalde dag meer winnaars dan verliezers zijn. Op de korte termijn moet de aandelenmarkt beschouwd worden als een zero-sum market.

Als je begrijpt hoe winsten worden verdeeld op de beurzen waarop je handelt, weet je beter wat de risico's zijn die de andere deelnemers nemen. Mensen verdienen geld op zero-sum markets, maar jij wilt niet dat die winnaars geld verdienen ten koste van jou.

Sommige traders verdienen geld, veel geld, door te doen wat zij leuk vinden. Trading draait allemaal om risico en beloning. De traders die worden beloond, riskeerden de 90 procent kans dat het een fiasco zou worden. Ben jij bereid om nu je dit weet de stap te wagen? Zo ja, lees dan verder en bekijk hoofdstuk 5 waar ik dieper inga op risico en beloning. En zo niet, lees dan toch verder om enkele ideeën op te doen voor het beheren van je andere beleggingen.

Gedisciplineerd zijn: iedere avond afdekken

Daytraders beginnen elke dag helemaal van voor af aan en sluiten elke dag af met een schone lei. Deze dagelijkse routine vermindert iets van het risico en dwingt tot discipline. Je mag de verliezende posities niet langer dan een dag vasthouden en je moet aan het einde van de dag de winst nemen voordat de winnende posities verlies lijden.

Deze discipline is belangrijk voor daytraders. Als je daytradet, heb je te maken met een beurs die niet weet (en ook niet wil weten) wie je bent en wat jouw persoonlijke of financiële doelen zijn. Er is geen aardige baas die vandaag even een oogje toeknijpt, geen lieve collega die je even helpt als het werk zich ophoopt, geen fantastische klant die je een kleine hint geeft over haar uitgaveplannen voor het komende boekjaar. Als je geen regels hebt voor jouw tradingbeslissingen, val je ten prooi aan hoop, angst, twijfel en hebzucht, de Vier Valkuilen op weg naar verval.

BELANGRIJK

Dus wil je aan de slag? Stel dan eerst een bedrijfsplan en een tradingplan op die jouw doelen en persoonlijkheid weerspiegelen. Stel dan je werkdagen en -tijden vast en accepteer dat je elke avond afsluit.

Met andere woorden, bereid je voor en stel een plan op. Dat is de basisstrategie voor elk avontuur, of je nu een marathon wilt gaan lopen, een nieuwe garage wilt bouwen of je in daytrading stort.

Traden benaderen als ondernemer

Voor veel mensen is daytrading aantrekkelijk omdat traders hun eigen uren in kunnen delen. Veel beurzen, zoals die in vreemde valuta, handelen 24 uur per dag. Met al die mobiele tradingapps, lijkt daytrading een gemakkelijke manier om geld te verdienen tijdens het middagslaapje van je kind, in de lunchpauze of gewoon op een paar ochtenden per week tussen het golfen en het houtbewerken door.

BELANGRIJK

De mythe dat daytrading iets eenvoudigs is, iets wat je erbij kunt doen, maakt *sommige* traders rijk. Wie zijn die traders? Dat zijn de professionele traders die daytrading zien als een bedrijf in plaats van een tijdverdrijf. Zij verdienen geld als traders die het er maar bij doen hun geld verliezen.

Maar daytrading is ondernemen en de beste traders benaderen het ook als zodanig. Zij hebben een bedrijfsplan voor wat ze willen verhandelen, hoe ze in hun bedrijf willen investeren en hoe ze hun tradingwinst willen

IN DIT HOOFDSTUK

Het verwachte rendement berekenen

Je kans op ondergang kennen

De vele methoden voor money management overwegen

Uitzoeken wat geldbeheer met rendement te maken heeft

Beslissen wat je met je winst wilt doen

Hoofdstuk 6

Je geld en posities beheren

Je kunt niet traden als je geen geld hebt. Natuurlijk kan de broker je wel wat lenen, maar alleen als je ook eigen geld hebt als onderpand. Je moet altijd wat geld achter de hand houden.

Hoeveel geld kun je inzetten als je tradet? Als je te veel risico neemt, kun je failliet gaan als je te veel van je kapitaal verliest. Neem je te weinig risico, dan kun je failliet gaan omdat je niet voldoende winst kan maken om je kosten en tijd te dekken.

In de loop van de tijd hebben veel theoretici en ervaren traders verschillende systemen van money management ontwikkeld, die erop gericht zijn traders, beleggers en zelfs gokkers te helpen hun geld op zo'n manier te beheren om het rendement te maximaliseren terwijl het kapitaal wordt beschermd. In dit hoofdstuk leg ik uit hoe enkele van de beter bekende systemen werken, zodat je kunt kijken hoe je ze het beste toe kunt passen. Dit kan je helpen je tradingvermogen te beschermen en uit te zoeken hoeveel geld je moet inzetten om zo lang te blijven traden als je wilt.

Let op: een deel van het materiaal in dit hoofdstuk heeft betrekking op *leverage*, dat wil zeggen geld lenen om te traden. Omdat met leverage het geld dat je beschikbaar hebt om te traden dramatisch kan toenemen, net als het risico en rendementprofiel van de trades die je aangaat, is het van invloed op hoe je je geld beheert. Ga naar hoofdstuk 9 voor meer informatie over leverage en waarom je het zou willen gebruiken.

Je winstverwachting bepalen

Rendement is een afgeleide van risico. Als je een gegarandeerd rendement wilt, ga dan naar je bank en open een depositorekening. Het rendement zal bijna lachwekkend laag zijn, maar je loopt geen risico. Als je meer wilt dan je bank je kan bieden, zul je wel wat risico moeten nemen. Als je risico neemt, vergroot je je kans op rendement, maar ook op verlies.

Succesvolle daytraders lijden steeds verlies, maar ze kunnen blijven traden. Als je kijkt naar een trade met zelfs 0,5 procent kans op 100 procent verlies, geeft kansberekening aan dat je alles zou verliezen in de loop van 200 trades, maar alleen als je al je geld inzet bij elke trade. Als je maar een deel van je geld gebruikt voor een trade, dan kun je nooit alles verliezen. Natuurlijk maak je dan ook niet volledig gebruik van het potentieel, maar je zult het potentiële hoge rendement vaker krijgen omdat je die trade vaker uitvoert.

BELANGRIJK

De belangrijkste term bij beleggen is *spreiding*: als je je geld verdeelt over verschillende fondsen, zal je langetermijnrendement hoger zijn met minder totaal risico dan wanneer je het inzet op maar een fonds.

Traden is geen beleggen, maar de kracht van spreiding blijft. Als je je geld verdeelt over een paar verschillende trades of altijd wat geld achter de hand houdt op je rekening voor de volgende trade, zul je op de lange termijn zeker meer winst maken dan wanneer je al je geld op één trade inzet. Natuurlijk kan voluit inzetten op één trade een paar keer werken, maar denk je dat je zó veel geluk zult hebben? Als je verstandig omgaat met je geld, heb je geen geluk nodig.

Je verwachte rendement uitrekenen

Voordat je kunt bedenken hoe je je geld moet beheren, moet je uitzoeken hoeveel geld je verwacht te verdienen. Dit bedrag is je *verwachte rendement*, hoewel sommige traders de voorkeur geven aan de term *rendementsverwachting*. Je begint met het opstellen van je tradingsysteem en

het testen ervan (zie hoofdstuk 16). Hier moeten uiteindelijk vier getallen uit rollen:

- » Hoeveel van je trades leveren verlies op?
- » Wat is het gemiddelde verliespercentage bij een trade die verlies oplevert?
- » Hoeveel van je trades leveren winst op?
- » Wat is het gemiddelde winstpercentage bij een trade die winst oplevert?

Stel dat je vaststelt dat een bepaalde trade 40 procent van de tijd verlies oplevert en dat je dan 1 procent verliest. 60 procent van de tijd levert de trade winst op en winstgevende trades leveren gemiddeld 1,5 procent op. Met deze getallen kun je je verwachte rendement voorafgaand aan een trade als volgt bepalen:

$$\% \text{ verliezende trades} \times \text{verlies bij verliezende trades} + \% \text{ van winstge-} \\ \text{vende trades} \times \text{winst bij winstgevende trades} = \text{verwachte rendement}$$

Wat in dit voorbeeld leidt tot:

$$0,40 \times -0,01 + 0,60 \times 0,015 = -0,004 + 0,009 = 0,005, \text{ wat gelijk is aan } 0,5\%.$$

Je kunt dus uitgaan van gemiddeld 0,5 procent winst bij elke trade die je aangaat. Voer voldoende trades uit met voldoende geld en dat tikt aan.

BELANGRIJK

De kans is groot dat je meer winst maakt als de verwachting van winstgevende trades groter is en als de verwachting is dat die winstgevende trades het goed doen. Maar zolang de kans op verlies bestaat, kun je natuurlijk geld verliezen.

Je kans op ondergang vaststellen

Verwachte rendement is het blijde getal. Het is hoeveel geld je kunt verwachten te verdienen als je blijft traden. Maar er bestaat ook een tegenhanger die, hoewel niet zo blij, net zo belangrijk is: de *kans op ondergang*.

Ja, ondergang.

Zolang er een kans op verlies bestaat, hoe klein ook, bestaat de kans dat je alles verliest tijdens het traden. Hoeveel je kunt verliezen, hangt af van hoe groot elke trade is in vergelijking met je kapitaal, de kans van elke trade op verlies en de grootte van het verlies als het zich voordoet. (Denk je dat dat niet kan gebeuren? Dat zeiden de top executives van AIG, Bear Stearns, Lehman Brothers en Washington Mutual ook.)

Veel traders die winstgevende tradingstrategieën volgden, hebben het toch niet gered vanwege een paar buitengewoon slechte trades. Elke trader maakt weleens verlies, maar dit verlies hoeft niet het einde van je trading-carrière te betekenen als je de kans op ondergang weet en hoe je die moet inzetten. De formule voor het berekenen van de kans op ondergang (R) is:

$$R = \left[\frac{1-A}{1+A} \right]^c$$

In deze formule staat A voor het voordeel van elke trade. Dat is het verschil tussen het percentage aan winstgevende trades en het percentage aan verliesgevende trades. In het voorbeeld van het verwachte rendement dat eerder werd besproken, leveren trades 60 procent van de tijd winst op en 40 procent van de tijd verlies. In dat geval is het voordeel van de trader:

$$60\% - 40\% = 20\%$$

En c is het aantal trades in een account. Stel dat je je account hebt verdeeld in 10 gelijke delen en van plan bent om vandaag 10 trades uit te voeren. De kans op ondergang is vandaag 1,7 procent, zoals blijkt uit deze formule:

$$1.7\% = \left[\frac{1-0.20}{1+0.20} \right]^{10}$$

Nu is 1,7 procent geen grote kans op ondergang, maar het is ook niet nul. De kans bestaat dat het gebeurt. Als het verwachte verlies groter is of als het aantal trades minder is, dan wordt de kans nog groter.

In figuur 6.1 zie je de relatie tussen het voordeel van de trader, het aantal trades en de overeenkomstige kans op ondergang, afgerond op hele percentages.

Kans op ondergang		Aantal trades									
Voordeel van de trader	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2%	96%	92%	89%	85%	82%	79%	76%	73%	70%	67%	
4%	92%	85%	79%	73%	67%	62%	57%	53%	49%	45%	
6%	89%	79%	70%	62%	55%	49%	43%	38%	34%	30%	
8%	85%	73%	62%	53%	45%	38%	33%	28%	24%	20%	
10%	82%	67%	55%	45%	37%	30%	25%	20%	16%	13%	
12%	79%	62%	49%	38%	30%	24%	18%	15%	11%	9%	
14%	75%	57%	43%	32%	24%	18%	14%	10%	8%	6%	
16%	72%	52%	38%	27%	20%	14%	10%	8%	5%	4%	
18%	69%	48%	34%	23%	16%	11%	8%	5%	4%	3%	
20%	67%	44%	30%	20%	13%	9%	6%	4%	3%	2%	

FIGUUR 6.1: Het voordeel van de trader toevoegen aan de mix.

© John Wiley & Sons, Inc.

Hoe groter de kans op winst en hoe meer trades je kunt uitvoeren, des te lager is de kans op ondergang. Nu is dit model een vereenvoudiging omdat het ervan uitgaat dat een verliesgevende trade uitkomt op nul en dat is niet altijd het geval. Als je gebruikmaakt van stops (automatische koop- en verkooporders; beschreven in hoofdstuk 2) heb je nooit 100 procent verlies. Maar je zult een gelijkmatige erosie van je rekening opmerken, waardoor het voor jou moeilijker wordt om geld te verdienen. Dus is de kans op ondergang een nuttige berekening omdat het aangeeft of je op de lange termijn verlies zult lijden.

BELANGRIJK

Hoe meer trades je kunt uitvoeren, des te lager de kans op ondergang. Dat is de reden waarom money management een belangrijk onderdeel is van risicobeheer.

Voordeel krijgen met een money management plan

Zolang er enige kans bestaat dat je al je geld kunt verliezen, is het niet verstandig te gokken op één enkele trade. Maar zolang er de kans bestaat om winst te maken, wil je natuurlijk voldoende mogelijkheden om te traden, zodat je een goede winst kunt binnenhalen. Hoe kom je erachter hoeveel geld je kunt en mag riskeren?

Verderop in dit hoofdstuk geef ik een beschrijving van verschillende money management systemen die traders gebruiken om uit te vinden hoeveel geld ze kunnen riskeren per trade. Maar eerst wil ik de logica achter een money management systeem uitleggen, zodat je begrijpt waarom je er een nodig hebt. Op deze manier kun je je fondsen beter beheren en het rendement op het traden verbeteren.

Schade beperken terwijl je je kans vergroot

Verwacht rendement geeft je een idee van hoeveel je gemiddeld met een trade kunt verdienen, maar het vertelt je niet hoeveel dit rendement per trade kan verschillen. Het gemiddelde van 9, 10 en 11 is 10; het gemiddelde van -90, 10 en 110 is ook 10. De eerste getallenreeks is veel smaller dan de tweede. Hoe breder de rendementsspreiding van een strategie, des te *volatieler* hij is.

Daytraders zijn op zoek naar volatiele effecten omdat deze een grotere kans bieden op het maken van winst gedurende een bepaalde dag. Om

Je tradingstrategie ontwikkelen

IN DIT DEEL . . .

Kijk je hoe de beste daytraders onderzoek en bewezen strategieën gebruiken om te beslissen wanneer te kopen en wanneer te verkopen.

Raak je bekend met algemene strategieën, inclusief technische basispatronen, arbitrage, blanco verkopen en leverage.

Kom meer te weten over programmatisch handelen om je prestaties te verbeteren en de emotie uit je trading te halen.

Pas je daytradingtechnieken toe op langetermijnbeleggen.

Onderzoek je enkele van de verschillende diensten die je bij je trading kunnen helpen.

Evalueer je winst, prestaties en vooruitgang.

IN DIT HOOFDSTUK

Markten en trades onderzoeken

Technische analyse gebruiken en haar valkuilen vermijden

Informatie halen uit grafieken

Verschillende denkrichtingen over technische analyse bekijken

De valkuilen vermijden waar technisch analisten in kunnen vallen

Hoofdstuk 8

En nu: technische analyse

In sommige opzichten is daytrading gemakkelijk. Je opent een rekening bij een broker en je kunt aan de slag met het kopen en verkopen van effecten! Maar hoe weet je wanneer je moet kopen en wanneer je moet verkopen? Dat is nog niet zo eenvoudig. De meeste daytraders falen omdat het gemakkelijk is een order te plaatsen, maar moeilijk om te weten of het de juiste order is.

Traders gebruiken verschillende onderzoekssystemen om de markt te beoordelen, en hebben toegang tot allerlei instrumenten die helpen uit te zoeken wanneer de koers van een effect zal stijgen en wanneer hij waarschijnlijk zal dalen. Er bestaan twee primaire typen systemen om beleggingen te onderzoeken: technische analyse en fundamentele analyse. Technische analyse, wat vaak door daytraders wordt gebruikt, kijkt naar het aanbod en de vraag voor een effect en hoe dit naar voren komt in de koers. Fundamentele analyse, wat veel minder vaak door daytraders wordt gebruikt, kijkt naar de financiële en operationele factoren die van invloed zijn op de waarde van een effect. Dit hoofdstuk vertelt je wat je over beide soorten analyse moet weten.

PAS OP

Laat je niet afleiden door mensen die je een systeem willen aansmeren waarmee je gegarandeerd winst maakt met daytraden. Iemand met een winstgevend systeem heeft al een fortuin verdiend en is aan het rentenieren op een tropisch eiland. Hij of zij heeft het te druk met het drinken van cocktails om dit tradingsysteem met jou te delen.

Onderzoekstechnieken die bij daytrading worden gebruikt

Daytraders moeten snel beslissingen nemen en hebben daar een kader voor nodig. Maar wat voor kader? Dat is waarom ze op onderzoek vertrouwen. Meer in het bijzonder vertrouwen de meeste daytraders op *technische* analyse, de analyse van grafieken van koerspatronen om de relatieve vraag en aanbod van een effect te meten. Maar sommige mensen gebruiken de hulp van *fundamentele* analyse om tot hun beslissingen te komen. Ook al gebruik je bij daytraden meestal technische analyse, toch kan de tijd nemen om iets over fundamentele analyse te weten te komen je helpen te begrijpen wat traders en beleggers op langere termijn op de markt doen.

BELANGRIJK

Onderzoekssystemen vallen in twee categorieën:

- » **Fundamenteel onderzoek kijkt naar de specifieke factoren die van invloed zijn op de waarde van een effect.** Wat is de relatie tussen het tradingtekort en futures op tweejarig schatkistpapier? Wat is de voorspelling voor de zomerregens in Iowa en wat zal de invloed hiervan zijn op de maïsfutures in december? Hoe afhankelijk is een bedrijf van nieuwe producten om groei te genereren?
- » **Technisch onderzoek kijkt naar de vraag en aanbod van het effect zelf.** Kopen mensen steeds meer aandelen? Stijgt de koers erg als ze meer kopen of stijgt de koers maar een klein beetje? Lijkt het erop of iedereen die waarschijnlijk zal kopen al gekocht heeft, en wat betekent dit voor de koers in de toekomst?

Welke richting gaat je onderzoek op?

Effecten worden beïnvloed door zaken die specifiek zijn voor het type effect, maar ook door wereldwijde macro-economische factoren die op verschillende manieren van invloed zijn op alle effecten. Sommige traders geven er de voorkeur aan om eerst naar het grote beeld te kijken, terwijl andere klein beginnen. En sommige gebruiken een combinatie van

de twee benaderingen. Geen van de twee is beter. Elke benadering biedt eenvoudigweg een ander perspectief op wat er op de markten gebeurt.

Top-downonderzoek

Bij een *top-downbenadering* kijkt de trader naar de grote economische factoren: rente, wisselkoersen, overheidsbeleid en ga zo maar door. Welke invloed hebben deze dingen op een bepaalde sector of effect? Is het een goed moment om aandelen of korte rentecontracten te kopen? De top-downbenadering kan de koersen in grote marktsectoren helpen beoordelen en het kan ook helpen vast te stellen welke factoren van invloed zijn op het traden in een subsector. Je hoeft niet te handelen in marktindexcontracten om te weten dat de voorspelling voor de hele aandelenmarkt van invloed zal zijn op het verhandelen van de aandelen van een specifiek bedrijf.

Bottom-uponderzoek

Bottom-upanalyse kijkt naar de specifieke prestaties van het fonds. Het kijkt naar de vooruitzichten van het bedrijf en werkt dan terug om te kijken hoe het daar zal komen. Wat moet er gebeuren om de aandelenkoers van een bedrijf met 20 procent te laten stijgen? Welke opbrengsten moeten gemeld worden, welke soorten kopers moeten er zijn en wat moet er nog meer in de economie gebeuren?

Fundamenteel onderzoek onderzoeken

Daytraders doen heel weinig fundamenteel onderzoek. Natuurlijk weten ze dat de vraag naar ethanol van invloed zal zijn op de maïsprijzen, maar wat ze echt willen weten is wat de prijs zal doen in vergelijking met een paar minuten geleden. Wat de invloed van een wetsvoorstel in de agrarische sector zal zijn op de ethanolprijs over zes jaar, past niet binnen daytrading.

Iets weten van de fundamentele feiten (de elementaire feiten die van invloed zijn op vraag en aanbod voor een effect op alle markten) kan de daytrader helpen beter op gebeurtenissen te reageren. Het kan ook een beter inzicht geven van wanneer *swingtrading* (een positie een paar dagen aanhouden) tot een betere winst zal leiden dan elke avond afsluiten. Maar veel weten kan een daytrader ook afremmen.

Fundamentele analyse kan je in daytrading ook *verkeerd* beïnvloeden, omdat je dan beslissingen kunt gaan nemen om de verkeerde redenen. Als je te veel weet over fundamentele zaken kun je je te veel op langetermijnvoorzichten richten dan op kortetermijnactiviteiten. Veel mensen

kopen bijvoorbeeld Standard & Poor's (S&P) 500 Index open-eindbeleggingsfondsen om hun pensioen aan te vullen omdat ze denken dat de markt op de lange termijn zal aantrekken. Dit betekent niet dat mensen vandaag moeten gaan handelen in E-mini S&P-futures of een S&P exchange-traded fund, omdat tussen nu en het moment van de langetermijnkoersverhoging nog veel golvende bewegingen kunnen plaatsvinden.

Fundamenteel onderzoek valt uiteen in twee hoofdcategorieën: top-down en bottom-up. Zoals ik al eerder aangaf, begint top-down met brede economische overwegingen en kijkt dan naar hoe die van invloed zijn op een specifiek effect. Bottom-up kijkt naar specifieke effecten en bepaalt dan of dit het juiste moment is om te kopen of verkopen.

TIP

Als je veel voelt voor fundamenteel onderzoek, dan is daytrading waarschijnlijk niets voor jou. Daytrading vereist snelle reacties op koerswijzigingen, geen diepgaande kennis van boekhoudkundige methoden en zakelijke trends. Iets van fundamentele analyse kan nuttig zijn in daytrading, maar te veel kan ervoor zorgen dat je te traag wordt.

Technische analyse van dichterbij bekijken

Informatie over de koers, tijd en het volume van de trading van een effect kan weergegeven worden in een grafiek. De grafieken vormen patronen die geanalyseerd kunnen worden om te laten zien wat er gebeurt. Hoe is de vraag naar en het aanbod van een effect veranderd? Technische analyse is gebaseerd op het uitgangspunt dat de koersen van effecten zich in trends bewegen en dat deze trends zichzelf in de loop van de tijd herhalen. Dus kan een trader die een trend in de grafieken herkent bepalen welke kant de koersen het waarschijnlijkst opgaan, totdat zich een onverwachte gebeurtenis voordoet waardoor er een nieuwe trend ontstaat.

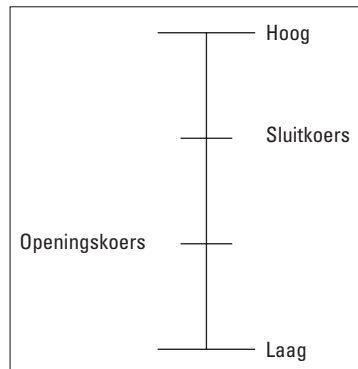
Technische analyse toont de sterkte van vraag en aanbod op de markt. Het biedt aanwijzingen over gedrag en psychologie, wat waardevolle informatie is voor een daytrader. Op markten met zeer onzekere fundamentele waarden, zoals cryptovaluta, geven de grafieken je het beste gevoel over waar de prijs van een fonds naartoe beweegt.

TIP

De meeste traders vertrouwen op software om patronen op te merken omdat dit het voor hen gemakkelijker maakt om ze te vinden en ernaar te handelen. Onthoud dat het overgrote deel van de kortetermijnhandel plaatsvindt via computeralgortimen. Verslaan kun je ze niet, dus doe er maar liever aan mee.

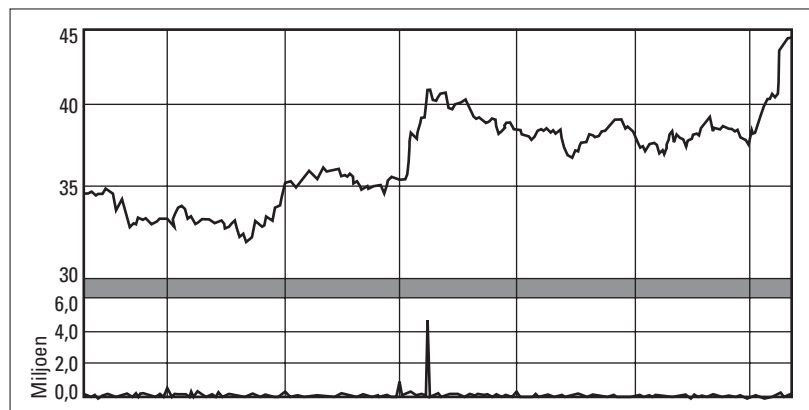
Het basiselement van technische analyse is een *schaal* die de hoge, lage, openings- en sluitkoers van een effect op een bepaalde dag weergeeft. Het ziet eruit zoals in figuur 8.1.

FIGUUR 8.1: Een schaal met hoge, lage, openings- en sluitkoers.

© John Wiley & Sons, Inc.

In de meeste markten ontstaat er iedere dag een nieuwe *schaal*. (Veel traders praten dan ook over schalen in plaats van dagen. En ze hebben het dan niet over eten.) Een verzameling schalen, met alle verschillende hoge, lage, openings- en sluitpunten, wordt samen een *grotere grafiek*. Vaak wordt een grafiek van het volume eronder weergegeven en dan ziet het eruit zoals in figuur 8.2.

FIGUUR 8.2: Een grafiek van het volume onder de verzameling schalen van een jaar.

© John Wiley & Sons, Inc.

Veel patronen die ontstaan in de grafieken worden in verband gebracht met toekomstige koersveranderingen. Technisch analisten brengen dus veel tijd door met het kijken naar de grafieken om te kijken of ze kunnen voorspellen wat er gaat gebeuren. Veel softwarepakketten (waarvan sommige in hoofdstuk 12 worden besproken) sturen traders signalen als

zich bepaalde technische patronen voordoen, zodat de traders naar aanleiding hiervan orders kunnen plaatsen.

BELANGRIJK

Technische analyse is een manier om de vraag en het aanbod in de markt te meten. Het is een instrument voor het analyseren van de markten, niet om ze te voorspellen. Als het ontcijferen van de betekenis van de gegevens zo eenvoudig zou zijn, zou iedereen geld kunnen verdienen op de markten.

Koersveranderingen

Marktwaarnemers kijken constant naar de *marktefficiëntie*. Op een efficiënte markt is alle informatie over een effect al opgenomen in de koers ervan, dus hoef je geen onderzoek te doen. (Grapje! Natuurlijk moet je onderzoek doen. Maar bijna iedereen is het er wel over eens dat de koers de belangrijkste samenvatting is van de informatie over het bedrijf.) Dit betekent dat technische analyse, kijken naar hoe de koers in de loop van de tijd verandert, een manier is om erachter te komen of de vooruitzichten van een effect beter worden of juist slechter.

Volumeveranderingen

De basisschaal geeft aan hoe de koers verandert in de loop van de dag, maar door informatie over *volume* toe te voegen, wordt er een andere kant van het verhaal toegevoegd: hoeveel was de vraag naar het effect tegen die koers. Als de vraag stijgt, dan willen meer mensen dit effect, dus zijn ze bereid er meer voor te betalen. De koers vertelt traders wat de markt weet. Het volume vertelt hoevéél mensen op de markt het weten.

TECHNISCHE
INFO

STIEREN EN BEREN EN VARKENSMAGEN

Traders handelen in vee en varkens op de Chicago Mercantile Exchange, maar er zijn stieren en beren op elke markt. Wat symboliseren deze dieren?

- *Bulls* geloven dat de markt stijgt, en optimistisch nieuws en optimistische patronen zijn goed voor ze.
- *Bears* geloven dat de markt daalt, dus zijn negatief nieuws en negatieve patronen goed voor ze.

Niemand weet precies waarom juist deze dieren het symbool zijn geworden voor gedrag op de markt, maar het meest waarschijnlijke is dat stieren aanvalen als ze bedreigd worden, terwijl beren zich dan terugtrekken.